

**KRAJSKÁ
KNIHOVNA VYSOČINY**
V HAVLÍČKOVĚ BRODĚ
Výroční zpráva 2012

*Přehled
nejvýznamnějších
akcí, aktivit a služeb*

10. VÝROČÍ VZNIKU KRAJSKÉ KNIHOVNY VYSOČINY

1. ledna 2012 oslavila Krajská knihovna Vysočiny 10. výročí svého vzniku. A oslava to byla velkolepá, s velkým dortem a za účasti hostů z kraje i města i našich čtenářů. K oslavám všeho druhu a připomínkám různých výročí patří neodmyslitelně také vzpomínání na uplynulou dobu a bilancování. A protože jakékoli statistiky jsou víceméně všechno jen ne záživné, rozhodli jsme se podívat na ně z různých úhlů a živěji. A protože se jedná o 10. výročí, bylo těchto různých srovnání 10 a vždy v 10 bodech. Některá z nich byla ryze statistická a seriózní (statistická srovnání před deseti lety a dnes, nejpůjčovanější knihy apod.), jiná mírně doporučující (proč chodit do knihovny, proč navštěvovat knihovnu), prostřednictvím jiných jsme se na naše fondy a čtenáře podívali s trochou humorného nadhledu a některé měly za úkol jen a jen pobavit (vtipy o knihách a knihovnách). Přesvědčte se sami.

10

nej

nejpůjčovanějších knih
v letech 2003-2012

- 2012 Stieg Larsson: **Muži, kteří nenávidí ženy** (71)
- 2011 Stieg Larsson: **Muži, kteří nenávidí ženy** (75)
- 2010 Stephanie Meyer: **Rozbřesk** (62)
- 2009 Victor Hugo: **Chrám matky Boží v Paříži** (38)
- 2008 Dan Brown: **Andělé a démoni** (57)
- 2007 J. K. Rowlingová: **Harry Potter a relikvie smrti** (54)
- 2006 J. K. Rowlingová: **Harry Potter a Fénixův řád** (50)
- 2005 Agatha Christie: **Smysluplná vražda** (66)
- 2004 Simona Monyová: **Utrhnout se ze řetězu** (78)
- 2003 La Vyrle Spencer: **Hlas srdce** (40)

ODDĚLENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Oddělení pro děti Krajské knihovny Vysočiny bylo dlouhá léta v nevyhovujících prostorách, stísněné prostory pro čtenáře i knihovníky, regály přečpané knihami... 29. června 2012 se

však po měsíční rekonstrukci začalo půjčovat a poskytovat další služby pro dětské čtenáře v novém, světlém dětském oddělení. Naší hlavní snahou bylo vytvořit dostatečný prostor pro děti různých věkových skupin, a to se nám podařilo. Kromě nových regálů s knihami a časopisy přibyly dva koutky - jeden pro malé děti s hračkami a leporely a naopak druhý kout je určen dospívající mládeži, kde je barevné posezení dopoledne využíváno pro besedy a akce pro školáky a později odpoledne si zde mohou čtenáři vyzkoušet herní konzoli x-Box . Novinkou je také rozšíření půjčovny doby. Nově je otevřeno pro veřejnost ve všední dny od 9:00 do 18:00, takže dětského koutku mohou využít ke čtení a prohlížení knih i maminky s malými dětmi. Ty si tu navíc mohou i hrát.

10

nej

nejúspěšnějších aktivit
za uplynulých 10 let

1. Půjčujeme a zpřístupňujeme stále nové věci a technologie (deskové a karetní hry, tablety, e-čtečky, další elektronická zařízení a podobně).
2. Pořádáme velmi úspěšnou formu vzdělávání - Univerzitu volného času.
3. Máme největší DVDtému v České republice.
4. Dlouhodobě spolupracujeme při pořádání Podzimního knižního veletrhu.
5. Podílíme se dlouhodobě na aktivizaci handicapovaných (Internetová korespondenční soutěž pro zdravotně znevýhodněné INKOS ad.)
6. Dlouhodobě přibližujeme zájemcům svět handicapovaných (kurzy znakového jazyka, interaktivní výchovně vzdělávací program Hele lidi a další).
7. Pořádáme akce a aktivity na podporu dětského čtenářství (Noc s Andersenem, Den pro dětskou knihu a další).
8. Pravidelně oceňujeme nejlépe pracující neprofesionální knihovny v kraji (Malá knihovnická slavnost).
9. Jsme jednou ze stálých scén projektu LiStOVÁní.
10. Dlouhodobě jsme představovali státy Evropské unie (Dny Francie, Dny Belgie, Dny Řecka, Dny Portugalska a další).

KNIHOVNA NA ULICI

Jako každý rok i v roce 2012 se Knihovna zapojila do celorepublikové kampaně Týden knihoven. Nejvíce

navštívenou a medializovanou akcí byla Knihovna na ulici. V jejím rámci někteří knihovníci expandovali na Havlíčkovu náměstí a snažili se představit knihovnu jako zábavnou a milou instituci, která nejen poučí, pobaví, ale tentokrát i nakrmí, případně inspiruje ke zdravější stravě. Právě na náměstí jsme se pokusili do detailu naplnit program kampaně Čti, žij zdravě. Přímo před budovou knihovny jsme otevřeli dva stánky: jeden prodejní, s nabídkou ovoce a zeleniny a druhý ochutnávkový. Zde jsme pak nabízeli mnoho domácích marmelád, pečiva i zajímavých pomazánek ze zdravých surovin. Protože ke zdraví patří i pohyb, vyrazili jsme na rotopedu na pomyslnou trasu Krajská knihovna Vysočiny - Národní knihovna Praha. Tuto náročnou trasu s námi absolvovalo i mnoho čtenářů a kolemjdoucích: celkem nás jelo 42. Trasu dlouhou 132 km jsme ujeli za necelých šest hodin.

10

nej

důvodů
proč chodit do knihovny

1. **Čtení pro každého!** (od leporel přes komiksy a romány až po odborné knihy a časopisy)
2. **Od každého kousek!** (od zavařování meruněk přes numerologii až po elektrické obvody)
3. **Téměř půl milionu!** (od knih přes CD, DVD až po noviny a časopisy)
4. **Víme, co potřebujete vědět!** (a když to nevíme, víme, kde hledat)
5. **Internet zadarmo!** (od internetu na všech PC až po wifi pokrytí)
6. **Stále nové a nové služby!** (od biblioboxu přes půjčování deskových her až k možnosti vyzkoušet si tablet či čtečku)
7. **Do knihovny on-line!** (od webových stránek knihovny www.kkvysociny.cz přes on-line katalog až po stránku na Facebooku)
8. **Za málo peněz hodně muziky!** (od 20 korun pro děti po 80 korun pro dospělé)
9. **Kultura na dosah!** (od divadelních představení přes koncerty až po výstavy)
10. **Vzdělávejte se s námi!** (od přednášek a besed až po Univerzitu volného času)

MALÁ KNIHOVNICKÁ SLAVNOST

K podpoře malých neprofesionálních knihoven přispívá každým rokem „Malá knihovnická slavnost“, pravidelně konaná od roku 2002. Titul „Knihovna Vysočiny“ získalo doposud 156 neprofesionálních knihoven, jedna

školní knihovna a v neposlední řadě byla oceněna i jedna (v současnosti již bývalá) profesionální knihovnice. V roce 2012 (již jedenáctý ročník) jsme přistoupili při návrzích na ocenění ke změně pravidel. Titul „Knihovna Vysočiny“ získala z každého okresu jedna knihovna, další pak titul „Knihovna Vysočiny - ocenění II. stupně“. Jednalo se o knihovny, které již jednou na MKS oceněné byly, ve své činnosti však zaznamenávají stále lepší výsledky. Podobně jako minulý rok jsme vyhodnotili navíc i dvě neprofesionální knihovny v Kraji Vysočina s nejlepší webovou stránkou.

Získané ocenění je povzbuzením pro knihovníky v jejich další obětavé práci. Naším cílem je i podchycení většího zájmu zřizovatelů o provoz knihoven (zlepšení jejich umístění a vybavení).

10

nej

statistických srovnání
před 10 lety a nyní

1. Počet registrovaných čtenářů	4 796 (2002)	6 577 (2012)
2. Počet návštěvníků	67 477 (2002)	359 456 (2012)
3. Počet výpůjček	213 142 (2002)	389 729 (2012)
4. Počet dokumentů	118 663 (2002)	271 717 (2012)
5. Počet titulů periodik	324 (2002)	3 115 (2012)
6. Počet akcí	372 (2002)	1 094 (2012)
7. Počet PC s internetem	5 (2002)	26 (2012)
8. Počet uživatelů internetu	5 789 (2002)	17 043 (2012)
9. Počet oborů Univerzity volného času	4 (2002)	42 (2012)
10. Počet posluchačů Univerzity volného času	92 (2002)	937 (2012)

STĚHOVÁNÍ A REKONSTRUKCE

Rok 2012 byl rokem rekonstrukcí a stěhování. K nepoznání jsme změnilí dispozici dětského oddělení a v návaznosti na jarní přesídlení Útvaru veřejných knihoven jsme dispozičně změnilí i prostory studovny a k těmto

prostorám připojilí oddělení specializovaných služeb. V rámci našich současných prostorových možností se tedy snažíme dělat maximum pro spokojenost každého jednotlivého uživatele. Útvar veřejných knihoven, který je oporou pro základní knihovny v kraji především v poradenské, vzdělávací a koordinační činnosti, se v první polovině roku přestěhoval do volných prostor budovy Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. V souvislosti s touto změnou jsme v prosinci zrekonstruovali uvolněné i stávající prostory a do nové dispozice jsme nastěhovali studovnu a oddělení specializovaných služeb, které se převážně věnuje lidem se zdravotním handicapem. Tím, že se oddělení muselo kvůli rekonstrukci a jinému dispozičnímu řešení Staré radnice vystěhovat ze svých stávajících prostor, musí uživatelé vystoupat do prvního patra, ale doufáme, že příjemnější a světlejší prostory jsou důstojnou náhradou.

10

nej

o našich čtenářích

1. Nejstarší čtenář	93 let
2. Nejmladší čtenář	12 měsíců
3. Nejvyšší čtenář	202 cm
4. Nejtěžší čtenář	205 kg
5. Čtenář s nejdélším příjmením	15 písmen
6. Čtenář s nejkratším příjmením	2 písmena
7. Nejvěrnější čtenář	chodí k nám již 77 let
8. Nejpilnější čtenář	1 420 výpůjček za rok 2012
9. Nejčastěji upomínaný čtenář	19 upomínek za rok 2012
10. Nejnespolehlivější čtenář	dluží 15 knih a 25 214 Kč

PROJEKT LiStOVÁNÍ

LiStOVÁNÍ je už naším dlouholetým partnerem a je pravidelně zařazován do kulturního programu, který pro čtenáře sestavujeme. Tedy i v loňském roce jsme nevynechali jediný měsíc, vyjma dvou prázdninových,

odpočinkových, kdy by k nám tato parta herců nezavítala a neoznámila nás opět s nějakou zajímavou novinkou na knižním trhu, která by jinak mohla v té záplavě titulů zaniknout. Navíc v loňském roce mohli návštěvníci okusit i představení, která byla postavena na docela jiných žánrech než je románová či povídková próza. Třeba listování odborným titulem *Ekonomie dobra a zla* Tomáše Sedláčka nebo „cooking show“ podle mezinárodní kuchařky sestavené Markétou Hejkalovou. U nás v Evropě bylo velkou výzvou a nakonec úžasným zážitkem pro všechny zúčastněné. Akce projektu LiStOVÁNÍ jsou natolik oblíbené, že už se všichni návštěvníci do sice poetického, ale nevelkého podkroví kavárny U Notáře doslova vměstnávají. Přesto je to vždy velký zážitek a můžeme se jen těšit na další nová představení.

10

nej

citátů o knihách

1. Bojte se člověka, který přečetl jen jednu knihu. DENIS DIDEROT
2. Dobrá a krásná kniha je ta, která plnými hrstmi rozsévá otazníky. JEAN COCTEAU
3. Dům bez knih je jako tělo bez duše. JULIUS ZEYER
4. Kde začnou pálit knihy, tam nakonec budou lidi upalovat. HEINRICH HEINE
5. Kniha je jako zahrada, kterou nosíš v kapse. LATINSKÉ PŘÍSLOVÍ
6. Knihy jsou pro lidi tím, čím jsou pro ptáky křídla. JOHN RUSKIN
7. Knihy jsou mrtvým materiálem, dokud v nás neožijí. JIŘÍ MAHEN
8. Knihy jsou nádobami ducha. THOMAS MANN
9. Květiny a knihy jsou pro mnoho lidí právě tak nezbytné jako denní chléb. HONORÉ DE BALZAC
10. Nemilovat knihy znamená nemilovat moudrost.
Nemilovat moudrost však znamená stávat se hlupákem. JAN AMOS KOMENSKÝ

22. PODZIMNÍ KNIŽNÍ VELETRH

22. Podzimního knižního veletrhu, jehož jsme spoluorganizátoři, se loni zúčastnil rekordní počet vystavovatelů – krásných 170. Úctyhodný počet byl i pozvaných spisovatelů či spisovatelek, kteří naladěně předčítali a se svými čtenáři besedovali. V rámci festivalu Free The Word, který je doprovodnou akcí veletrhu, vystoupila řada literátů, někteří už jako pravidelní hosté - například Michal Viewegh, Martin Reiner, Jiří Dědeček, ale nově pozvání přijali také Milan Kozelka nebo Kateřina Tučková. Premiérové bylo také setkání s tvůrci literatury pro děti a mládež, konkrétně s autory nakladatelství Meander. Spisovatelka Irena Dousková se stala patronkou hned dvou našich významných akcí, jejichž slavnostní zakončení probíhalo právě během knižního veletrhu. Nejdříve jako předsedkyně odborné poroty měla závěrečné slovo při vyhlášení Nejkrásnějších knih 22. Podzimního knižního veletrhu. Den následující se zúčastnila vyhlášení vítězů dalšího ročníku literární soutěže Dopište Douskovou!, při které výhercům předala věcné ceny a poobědvávala s nimi. Veletržní víkend byl sice náročný, ale opět byl naplněn nezaměnitelnou atmosférou a výjimečnými setkáními.

10

nej

důvodů
proč navštěvovat knihovnu

1. **V knihovně se můžu schovat před deštěm.**
 2. **Do knihovny můžu jít, i když jsem švorc.**
 3. **V knihovně se můžu scházet s přáteli.**
 4. **V knihovně se můžu zamilovat.**
 5. **V knihovně si můžu zjistit, kdy mi jede příští autobus.**
 6. **V knihovně si můžu půjčit knihu, brýle i deštník.**
 7. **Z knihovny můžu poslat mail do celého světa.**
 8. **V knihovně si můžu zahrát nebo půjčit nějakou společenskou hru.**
 9. **V knihovně si můžu zkrátit čas poslechem pěkné muziky.**
 10. **V knihovně si můžu vybrat z neuvěřitelného množství časopisů.**
- + **Mám tam svého oblíbeného knihovníka/knihovnici.**

UNIVERZITA VOLNÉHO ČASU 2012

Univerzita volného času je projektem celoživotního zájmového vzdělávání, jehož cílem je uspokojení zájmů a potřeb veřejnosti, nabídka možnosti aktivně a kvalitně trávit volný čas, rozšiřovat a aktualizovat své vědomosti a dovednosti. Výrazně přispívá k tvorbě sociálních generačních a mezigeneračních vazeb, odstraňuje či alespoň zmírňuje pocit izolace, méněcennosti a stereotypu. Napomáhá plnohodnotnému začlenění do společnosti a možnosti lepšího uplatnění na trhu práce. V roce 2012 UVČ při KKV vstoupila již do 10. roku své existence, což s sebou přineslo mnoho nového. Otevřeli jsme kurzy AJ pro seniory a rozšířili nabídku kurzů Rodopisu. Již potřetí se podařilo získat grant MK ČR Kulturní aktivity zdravotně postižených občanů a seniorů, díky němuž jsme opět mohli zdarma nabídnout tréninkový program pro seniory Nedovolte mozku stárnout aneb Využití literatury a čtení k tréninku paměti. Navázali jsme užší spolupráci se Sociálními službami města Havlíčkova Brodu. Vznikl tak cyklus přednášek pro seniory Na vlnách dopoledního čaje. Jednou z jeho hlavních myšlenek je vzájemné setkávání obyvatel Domova seniorů a nejšířší veřejnosti, zmírnění pocitů osamělosti a nová přátelství. K 10. výročí UVČ jsme jako poděkování posluchačům a spolupracovníkům připravili celodenní oslavu ve formě odborných přednášek a hudebních vystoupení.

10

nej

STRUČNĚ
A JASNĚ

důvodů
proč mít novou knihovnu

1. **Konec dohadům jestli v Havlíčkově Brodě nebo v Jihlavě**
2. **Nová, krásná a moderní budova**
3. **Spousta místa pro knihy a ostatní dokumenty**
4. **Vlastní prostory pro kulturní a vzdělávací aktivity**
5. **Kavárna s výbornou kávou**
6. **Prostor pro setkávání**
7. **Prostor pro klidné čtení a lenošení**
8. **Dostatek studijních míst**
9. **Lepší dostupnost potřebných dokumentů**
10. **Bezbariérovost**

TÝDEN POEZIE

Navzdory skutečnosti, že poezie čím dál víc opouští veřejný prostor a stává se předmětem zájmu úzkého výseku veřejnosti, se Krajská knihovna Vysočiny i letos přidala k celorepublikové kulturní akci nazvané Týden poezie. Během čtrnácti dní si mohli zájemci vyslechnout přednášku o stavu současné poezie, pásmo textů Jiřího Ortena a Ivana Blatného anebo uměnovědnou přednášku na téma ilustrace básnických textů K. H. Máchy a K. J. Erbena. Pomyslným vrcholem letošního Týdne poezie bylo psaní básniček na chodník, na němž se podíleli nejenom návštěvníci knihovny, ale i náhodní kolemjdoucí.

10

nej

vtipů o knihách a knihovnách

Mladá žena v knihovně:

„Prosím vás, kde najdu knihu o manželském štěstí?“

„Zkuste oddělení pohádek.“

Sedí si tak profesor ve veřejné knihovně a sbírá jakési informace na svou další přednášku statistiky, když najednou překvapen vykřikne:

„Překvapivé! Zvláštní!“

„Co se stalo?“ **optá se jeden ze studentů.**

„Věřil byste, že při každém mém výdechu zemře jeden člověk?“

„Opravdu zajímavé,“ **opáčí student,** „a zkusil jste jinou zubní pastu?“

Bača se dožil věku 100 let, tak za ním na jeho narozeniny přijela televize, aby s ním natočila reportáž.

„Jak vy to, bačo, děláte, že jste se dožil tak vysokého věku?“

Bača povídá: „No, ráno vstanu, dám si panáka ...“

„Tak moment, to nemůžeme vysílat, že ráno vstanete a hned chlastáte. Když budete chtít říct, že pijete, řekněte místo toho třeba, že si přečtete knihu.“

„Tak dobře. No, ráno vstanu, přečtu si knihu, pak si přečtu další, dám ovcím a pak čtu a čtu a čtu... až mám všechno doma přečtené, tak jdu k Frantovi a tam čteme jeho knihy. Když přečteme aj ty jeho, jdeme číst do knihovny. A až nás vyhodí z knihovny, tak jdeme spolu za Matušem, no a ten má doma tiskárnu ...“

Co jsi dostal pod stromeček?“

„Kytici od Erbena.“

„A od těch ostatních?“

Manželům Kubelkovým se po deseti letech manželství pokazí televizor, který dostali jako svatební dar.

„Rozsviť,“ **povídá muž ženě a vezme do ruky knihu.**

„Cože, ty umíš číst?“ **vykřikne překvapená manželka.**

Přijde bondatá studentka do knihovny, opře se o pult, kde sedí knihovnice, a spustí: „Jeden cheesburger, jahodový koktejl a malou kolu ...“

„Ale tady jste v knihovně!“, **upozorní ji knihovnice.**

„Aha,“ **řekne blondýnka, rozhlédne se a pokračuje šeptem:** „Jeden cheesburger, jahodový koktejl a malou kolu...“

„Prosím vás, kde máte nějaké knihy o sebevraždách?“

„Pátý regál zleva, prostřední police.“

„Ale vždyť tam žádná není!“

„Vidíte, jaký dnes jsou lidi! Půjčí si knihu a pak ji nevrátí!“

Babičce, vášnivě čtenářce detektivek, podstrčila knihovnice se smyslem pro humor namísto románu telefonní seznam. Babička četla, četla a když konečně dočetla, vzdychla si:

„Od začátku jsem tušila, že to udělala Žofka Žužvalíková!“

„Honzo, za co ty si vlastně seděl za komunistů?“

„Uložil jsem knihy do výkladu knihkupectví.“

„No a co? Byly zakázané?“

„Nebyly, ale dal jsem vedle sebe tři knihy s názvy:

Chceme žít... | Daleko od Moskvy... | Ve stínu mrakodrapů...“

V knihovně se ptá příchozí knihovnice:

„Kde máte oddělení počítačové literatury?“

„Hledáte něco konkrétního?“

„Manžela...“

CYKLUS DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ

Počínaje posledním čtvrtletím roku 2012 zařadila Krajská knihovna Vysočiny mezi pravidelně se opakující akce filmový cyklus, jehož účelem je seznámit diváky s nejnámějšími a nejčastěji diskutovanými tituly současné české dokumentaristiky. V rámci cyklu se představí dnes už etablovaní dokumentaristé mladší generace, například Robert Sedláček, Jan Gogola ml. anebo Martin Mareček.

10

nej

o našich knihách

- 1. Nejstarší kniha - rok 1851** EPIŠTOLY KUTNOHORSKÉ
K. H. Borovský, Jilemnice, Tiskem a nákladem Aloisa Neuberta
- 2. Největší kniha - 56 * 45 cm** MÁ VELKÁ KNIHA
Tony Wolf, Bratislava, Tatran, 1991
- 3. Nejmenší kniha - 8 * 8 cm** JAK UDĚLAT Z OBRAZU BÁSEŇ
Jan Bauch, Praha, Supraphon, 1988
- 4. Nejtlustší kniha - 1840 stran** WHO IS WHO? (V ČESKÉ REPUBLICE)
Zug: Who is Who, 2006
- 5. Nejdražší kniha - 7420 Kč** DEUTSCHES ANONYMEN-LEXIKON 1501-1850
Michael Holzmann und Hanns Bohatta, Berlin, MM
- 6. Kniha s nejdelším názvem - CESTA KRYŠTOFA HARANTA Z POLŽIC A BEZ-
DRUŽIC A NA PECCE Z KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO DO BENÁTEK, ODTUD DO
ZEMĚ SVATÉ, ZEMĚ JUDSKÉ A DÁLE DO EGYPTA A POTOM NA HORU OREB,
SINAI A SV. KATEŘINY V PUSTÉ ARABII**
František Kožík, Praha, Panorama, 1988

7. **Kniha s nejkratším názvem - O**
Andrej Voznesenskij, Praha, Odeon, 1986
8. **Nejtěžší kniha - 9 kg**
LEONARDO DA VINCI
F. Zollner, Praha, Slovart, 2005
9. **Kniha s nejvíce výpůjčkami - 2003-2011 půjčeno 542 ***
UTRHNOUT SE ZE ŘETĚZU
Simona Monyová, Brno, Boris Ingr - Mony, 2003
10. **Nejkurióznější - CO SE DĚJE S JÍDLEM V TĚLE**
S. Alton, Praha, Ottovo nakladatelství, 2007

LITERATURA ZVUKEM!

Jedním z fenoménů současné doby spjaté s literaturou jsou audioknihy. Texty načtené na kompaktních discích, dostupné v internetových databázích, ale i ve fondech knihoven, stále silněji konkurují klasickým, tištěným knihám. I to byl důvod, proč KKV zařadila pořad věnovaný rozhlasovým adaptacím a audioknihám. Česká i světová klasika, texty současných autorů, jazykové experimenty na pomezí uměleckého díla a dokumentu jsou vždy představeny v kontextu autorova života a jeho díla.

Krajská KNIHOVNA Vysočiny v Havlíčkově Brodě – 10 let

*Jediné
místo,
kde mi
ještě píšou.*

10